

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/9241.**

Benyújtás dátuma: **2020-02-17 11:50**

Parlex azonosító: **NBRD57ZH0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: dr. Varga Judit, igazságügyi miniszter

Törvényjavaslat címe: A börtönsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a börtönsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről szóló törvényjavaslatot.

2020. évi törvény

a börtönzsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről

Az Országgyűlés a bűncselekmények áldozatai érdekeinek érvényesítésére, szem előtt tartva az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, valamint a társadalom igazságérzetét, a következő törvényt alkotja:

1. §

Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a nemzeti konzultáció eredménye alapján a bűncselekményekből származó károk enyhítéséről szóló és a bűncselekmények áldozatainak érdekeit érvényre juttató új szabályozási rendszert dolgozzon ki 2020. május 15-éig.

2. §

Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a börtönzsúfoltság megszüntetése érdekében 2020. szeptember 30-áig biztosítsa, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek átlagos kihasználtsága ne haladja meg a teljes (száz százalékos) kihasználtságot.

3. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

4. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/B. § (5) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A kifizetés)

„a) az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények tárgyában hozott határozat alapján az elítélt vagy egyéb jogcímen fogvatartott részére

aa) – ha fogva van – a büntetés-végrehajtási intézet által kezelt letéti számlájára való átutalással,

ab) szabadlábra helyezését követően kizárólag olyan fizetési számlára való átutalással, amelynek számlatulajdonosa és a számla feletti kizárólagos rendelkezési jogosultja az elítélt vagy egyéb jogcímen fogvatartott,”

(történik.)

5. §

A Bv. tv. 436. §-a a következő (14) – (15) bekezdéssel egészül ki:

„(14) A börtönzsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről szóló 2020. évi törvény hatálybalépését követően az

alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási igény tárgyában hozott határozatban megítélt kártalanítási összeg 2020. június 15-ig nem fizethető ki.

(15) A börtönzsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről szóló 2020. évi törvény hatálybalépését megelőzően az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási igény tárgyában hozott határozat a meghozatalakor hatályos szabályok szerint teljesítendő.”

Általános indokolás

A Kormány elítéli a börtönviszonyokkal kapcsolatos fogvatartotti sérelmek kártalanítására indított perek körüli visszaéléseket, amelyek súlyosan sértik a társadalom igazságérzetét, és elkötelezetten védi a bűncselekmények áldozatainak jogait és érdekeit. A Kormány nemzeti konzultációt kezd annak érdekében, hogy olyan új szabályozás születhessen, amely híven tükrözi az állampolgárok véleményét.

A nemzeti konzultáció eredményének megszületéséig, valamint az új szabályozás hatálybalépéséig a törvényjavaslat felfüggeszti az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási igény tárgyában hozott határozatban megítélt kártalanítási összegek kifizetését. Mindemellett pedig felhívja a Kormányt egy olyan új szabályozás kidolgozására, amely megszünteti a fogvatartotti kártalanítási rendszerrel kapcsolatos visszaélések lehetőségét, illetve, amelynek keretében a jelenleginél gyorsabb és hatékonyabb módon juthatnak érvényre az áldozatok és hozzátartozóik jogos követelései. Mindezekon túl a Kormány célja, hogy hosszútávon rendezze a problémakört azzal, hogy megszünteti a büntetés-végrehajtási intézmények zsúfoltságát, és javítsa a fogvatartottak elhelyezésének körülményeit, amelyek a kártalanítás kifizetésének alapvető okai.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

A jogalkotó eredeti szándéka az volt, hogy a büntetés-végrehajtási intézmények túlzásfűltéséig miatti, alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények ellensúlyozására egy hatékony és jól működő kompenzációs rendszert hozzon létre, amelyet a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 2017. január 1. napjával hatályba lépett módosítása vezetett be. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a kártalanítási rendszer ebben a formában nem megfelelő, azt visszaélészerűen is lehet használni. Széles körben ismertté vált, a közvéleményt megrázó bűncselekmények miatt elítéltek is milliós nagyságrendű kártérítésekhez juthattak, miközben az áldozatok és hozzátartozóik esetében nem volt kellően hatékony igényérvényesítésre lehetőség. Éppen ezért szükséges egy olyan új szabályozás kidolgozása, amely megakadályozza a visszaéléseket, és megfelelő lehetőséget ad az áldozati igények érvényesítésére. A Kormány célja, hogy az új szabályozást, annak fontossága miatt, még a 2020.

tavaszi ülészakban elfogadhassa az Országgyűlés.

2. §

A Kormány célja nem a tüneti kezelés, hanem a teljes problémakör megoldása, azaz a büntetés-végrehajtási intézmények túlsúlyosságának – a kártalanítás alapvető jogalapjának – megszüntetése. Erre tekintettel rendelkezik úgy a törvényjavaslat, hogy legkésőbb 2020. szeptember 30-ig biztosítani kell, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek átlagos kihasználtsága ne haladja meg a száz százalékot.

3. §

A rendelkezés a törvény hatálybalépésének időpontját határozza meg.

4. §

A kártalanítás intézményének megalkotása azt a célt szolgálta, hogy az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott az elhelyezési körülmények miatti jogsérelemmel arányban álló ellentételezést kaphasson. A kártalanítás kifejezetten személyhez kötött, az adott személy által elszenvedett sérelem kompenzációja. Emiatt, valamint a visszaélések elkerülése érdekében szükséges, hogy a kártalanításként járó összeg ténylegesen is közvetlenül az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott kezébe kerüljön. A rendelkezés értelmében ezt követően a kártalanításként megállapított összeg folyósítása kizárólag olyan fizetési számlára történik, amelynek a számlatulajdonosa és egyben a számla kizárólagos rendelkezési jogosultja az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott; büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott esetén pedig a büntetés-végrehajtási intézet által kezelt letéti számlára történik a folyósítás.

5. §

A törvényjavaslat a bűncselekmények áldozataira, illetve a fogvatartottakra vonatkozó kompenzációs rendszerek közötti megbomlott természetes egyensúly helyreállítása érdekében rendelkezik a kifizetések felfüggesztéséről az új szabályozás elfogadásáig, 2020. június 15-ig.